

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/174/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207899
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8119207899.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. T. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., D. R. X, zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov: matky N.. S. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., D. R. X, prechodne bytom N., N. H. X, právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom, so sídlom Masarykova 13, Prešov a otca X.. S. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., D. R. X, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Habiňákovou, advokátkou v Košiciach, Štúrova 20, za účasti Komisára pre deti, Bratislava, Odborárske námestie 3, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 28P/56/2019-521 zo dňa 05.02.2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 28P/56/2019-555 zo dňa 18.02.2020, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku o zastupovaní a správe majetku mal. T. obidvomi rodičmi.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zverenia mal. T. do svojej osobnej starostlivosti, za súčasného uloženia povinností otcovi prispievať na výživu maloletého sumou 350,- Eur mesačne k rukám matky a sumou 150,- Eur mesačne na tvorbu úspor maloletému.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„z v e r u j e mal. T. N., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca, pričom obaja rodičia sú oprávnení a povinní ho zastupovať a spravovať jeho majetok,

matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. T. sumou 70 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám otca, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 1.2.2020 opakovane do budúca,

u p r a v u j e styk matky s mal. T. tak, že:

matka je o p r á v n e n á stretávať sa s mal. T. každý párný kalendárny týždeň v roku v čase od piatka od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. a každý kalendárny týždeň vo štvrtok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod.

s tým, že otec mal. T. odovzdá matke v mieste jej bydliska v určený deň a čas a v mieste bydliska matky ho od matky v určený deň a čas riadne prevezme,

otec je p o v i n ý maloletého na styk s matkou riadne pripraviť,

matka je p o v i n á maloletého v čase začatia styku od otca riadne prevziať v mieste svojho bydliska a po ukončení styku ho v mieste svojho bydliska otcovi riadne odovzdať,

žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. V predmetnom konaní mal súd vykonaným dokazovaním preukázané, že v súčasnej dobe prebieha rozvodové konanie rodičov maloletého T. na Okresnom súde Košice I, kde vo veci bolo neprávoplatne rozhodnuté. V rozvodovom konaní bol maloletý T. zverený do osobnej starostlivosti otca, zo strany matky bolo určené výživné vo výške 70,- Eur mesačne, zároveň bol upravený styk matky s maloletým.

4. Maloletý T. bol do osobnej starostlivosti otca zverený aj neodkladným opatrením Krajského súdu v Prešove. Keďže matka podľa rozhodnutia súdu dobrovoľne maloletého otcovi neodovzdala, Okresný súd Prešov v rámci vykonávacieho konania pristúpil k odňatiu maloletého. Po tomto výkone rozhodnutia ostal maloletý v starostlivosti otca, pričom toto obdobie popísal otec za veľmi priaznivé, s tým, že medzi ním a maloletým sa začal obnovovať vzťah, ktorý bol matkou dva a pol roka potláčaný. Maloletý začal navštevovať materskú školu v J. a otec sa snaží maloletému plnohodnotne vyplňať čas trávený spolu s ním. Otec nezaznamenal žiadnu vážnejšiu situáciu, ktorú by maloletý v jeho starostlivosti nezvládol, maloletý ani raz neplakal a bol v telefonickom kontakte so svojou matkou, pokiaľ o to otca požiadal. Otec prejavil snahu spolupracovať aj naďalej s klinickým psychológom tak, aby to bolo v záujme zdravého vývinu maloletého T..

5. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2017, pričom od tejto doby matka bránila otcovi v stretnutiach s maloletým, prestala javiť záujem aj o uložené výchovné opatrenia. Rodičia navštevovali Referát poradensko-psychologických služieb, v ktorom bol vytvorený plán stretnutí otca s maloletým, a to najmä počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin, pričom matka ani raz tieto stretnutia neumožnila, a to ani s náhradným termínom, či programom.

6. Krajský súd v rámci neodkladného opatrenia v uznesení popísal podrobne dôvody, pre ktoré sa rozhodol vyňať maloletého z osobnej starostlivosti matky a odovzdať ho do osobnej starostlivosti otca. Tak, ako vo svojom odôvodnení krajský súd poukazuje na závery znaleckého posudku znalkyne N.. C. T., N.. vypracovanom v rámci rozvodového konania, aj Okresný súd Prešov sa v plnej miere stotožňuje so závermi tohto znaleckého posudku, podľa ktorého napriek tomu, že obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloletého, lepšie a prístupnejšie portfólio je u otca, ktorý je v komunikácii zručnejší, konštruktívnejší a prístupný k dohode. Rodičia sú v neustálom konflikte, nevedia sa dohodnúť na základných veciach, pričom dohoda nie je možná v oblasti starostlivosti o maloletého T. najmä zo strany matky, ktorá sa dožaduje výlučnej starostlivosti vo svojej prítomnosti. Izolácia maloletého od otca môže do budúcnosti znamenať jeho nezdravý psychický a fyzický vývin, jeho identifikáciu, ako aj postoj k osobe otca.

7. Súd rozhodoval o zverení maloletého do starostlivosti jednému z rodičov za krátke časové obdobie po odovzdaní maloletého do starostlivosti otca (4 dni) a za toto krátke obdobie nezistil, že by odlúčenie od matky malo negatívny vplyv pre maloletého T.. Naopak, z vyjadrenia otca bolo zistené, že vzťah s maloletým T. bol nadviazaný, vyvíja sa veľmi pozitívnym smerom. Matka to na pojednávaní nevyvrátila, uviedla len určité námietky vo vzťahu k starostlivosti otca o maloletého (neskoré ukladanie na spánok, nedodržiavanie režimu). Súd preto považoval za dôvodné v období do právoplatnosti rozvodového konania ponechať maloletého v starostlivosti otca tak, ako bolo rozhodnuté neodkladným opatrením. Ide o určitý časový úsek v živote maloletého T., ktorému doposiaľ bolo bránené byť so svojim otcom, kedy v priebehu dva a pol roka mal plnú starostlivosť a výlučnú priazeň len zo strany svojej matky, bol ňou ovplyvňovaný vo všetkých smeroch a hlavne negatívne vo vzťahu k svojmu otcovi. Je dôvodné, aby začal

tráviť čas so svojím otcom, ktorý ho má rád a ktorý oňho prejavuje skutočný záujem. Napriek obštrukciám zo strany matky, otec pristúpil na všetky jej podmienky, opatrenia a návrhy, napriek tomu nemohol byť v pravidelnom styku so svojím synom. Otec preukázal za takúto krátku dobu svoje rodičovské kompetencie pozitívne zamerané na svojho syna, ktorého má rád a chce sa podieľať na jeho výchove a starostlivosti ako plnohodnotný rodič. Preto súd v súlade s ustanovením § 25 ods. 4 zákona o rodine zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca, s poukazom na čl. 5 písmeno h), i) zákona o rodine.

8. Rozhodnutie ohľadom úpravy práv a povinností k maloletému T. bude platiť do právoplatnosti rozvodového konania, ktorým bol maloletý T. zverený do osobnej starostlivosti otca, aj keď zatiaľ neprávoplatne. Úlohou rodičov do budúcnosti bude obnoviť vzájomnú komunikáciu, snažiť sa konštruktívne komunikovať ohľadom maloletého T. a dospieť k vzájomnej dohode, ktorá by bola výlučne v prospech ich syna. Nevylučuje sa do budúcnosti obširnejší styk matky s maloletým T., avšak v počiatočnom období je vhodné, aby stretnutia s matkou prebiehali každý párný víkend od piatka do nedele a jeden deň v pracovnom týždni tak, aby styk s matkou nebol prerušený.

9. Pri rozhodovaní o výživovej povinnosti matky súd zohľadnil vek maloletého, jeho potreby a výdavky, ale aj možnosti a schopnosti na strane oboch rodičov. Matka je v súčasnej dobe zamestnaná, jej príjem je okolo 755,- Eur mesačne, čo je neporovnateľne nižší príjem, ako je príjem otca. Po zohľadnení výdavkov maloletého, s prihliadnutím na jeho zdravotné problémy, ako aj príjem na strane matky, považoval súd výživné z jej strany pre maloletého T. vo výške 70,- Eur mesačne za primerané. Rovnaká výška výživného bola určená aj v rozvodovom konaní, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť a ktorá je momentálne vzhľadom na príjem matky adekvátne, zodpovedajúca potrebám maloletého. Keďže príjem otca je podstatne vyšší, z väčšej časti môžu byť výdavky maloletého uhrádzané z jeho príjmu. Súd určil výživné zo strany matky od 01.02.2020, teda od doby, kedy maloletý je v starostlivosti svojho otca.

10. Styk matky s maloletým súd upravil v rovnakom rozsahu, ako bol upravený neodkladným opatrením, a to každý párný kalendárny týždeň od piatka od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. a každý týždeň vo štvrtok v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod.. Rovnaký rozsah styku mal otec zabezpečený v období, keď maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Takáto úprava styku maloletého s matkou zabezpečuje ich pravidelný kontakt počas každého druhého víkendu a tiež počas pracovného týždňa vo štvrtok. Súd uložil povinnosť priviesť maloletého otcom matke a matka je povinná maloletého prevziať od otca v určený deň a čas. Za súčasnej problematickej vzťahovej situácie medzi rodičmi považoval súd odovzdávanie maloletého v byte matky za také, ktoré je v jeho prospech. Otec má povinnosť maloletého matke priviesť, čím preukáže, že maloletého pripravuje na stretnutie s matkou a potvrdí svoj postoj, že nebude matke brániť sa s maloletým stretávať. Úlohou otca je maloletého na styk s matkou riadne pripraviť tak, aby maloletý sa tešil na stretnutie s matkou, aby ho pozitívne naladzoval vo vzťahu k jej osobe, pričom súd zároveň apeluje na matku, aby prestala negatívne maloletého ovplyvňovať vo vzťahu k otcovi, aby ho rovnako pozitívne naladzovala na čas, ktorý bude tráviť s otcom, aby upustila od jeho manipulácie vo vzťahu k otcovi tak, aby nevytvárala dojem, že mu chce otec ublížiť.

11. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Obsah odvolania matky

12. Proti rozsudku podala odvolanie matka, s výnimkou výroku o oprávnení a povinnosti obidvoch rodičov zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Rozhodnutie považuje za rozporné s najlepším záujmom dieťaťa, učené na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci a nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov. Pri fixácii maloletého na osobu matky nie je možné pristúpiť k radikálnej zmene stabilného výchovného prostredia. Je potrebné využiť všetky dostupné prostriedky na sfunkčnenie komunikácie rodičov a vzťah maloletého s otcom obnovovať postupne. Závery znaleckého posudku znalkyne N.. C. T., N.. matka považuje za neobjektívne, posudok za neaktuálny, vypracovaný bez zohľadnenia neskorších odborných vyjadrení a lekárskeho správ. Ako ideálne riešenie sa matke javí ponechanie dieťaťa v jej osobnej starostlivosti s rozšíreným stykom maloletého s otcom alebo striedavá starostlivosť rodičov.

13. Podľa vyjadrenia Komisára pre deti súd výrazným spôsobom zasiahol do práv mal. T. a spôsobil mu traumatizujúci zážitok neakceptovaním jeho duševného zdravotného stavu. Na jeho stresové

reakcie a úzkostné poruchy poukazujú závery odborníkov. Komisár sa však zároveň stotožnil s námietkami matky proti vypracovanému znaleckému posudku. Pre dieťa je najbližšou vzťahovou matka, s ktorou sa identifikuje. Správanie maloletého k otcovi je podmienené práve jeho psychickým stavom, nie manipuláciou matky. Pracovať je potrebné s komunikáciou rodičov, pritom vhodným pôsobením psychológa je možné dosiahnuť pokrok. Napadnutý rozsudok navrhla zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo zmeniť, zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky s úpravou styku maloletého s otcom v zmysle návrhu matky.

14. Ustanovený opatrovník uviedol, že mal. T. má v osobnej starostlivosti otca zabezpečené všetky potreby pre svoj zdravý psychický aj fyzický vývin. Na nové výchovné prostredie aj predškolské zariadenie sa adaptoval dobre. V starostlivosti otca neboli zistené žiadne nedostatky, preto opatrovník napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť ako vecne správny.

15. Otec považuje rozhodnutie za správne a zákonné. Maloletý sa stotožnil s novým výchovným prostredím, s matkou sa stretáva v zmysle rozhodnutia súdu. U dieťaťa nevzniklo žiadne riziko úzkosti a stresom náhlym odobratím z prostredia matky. Tvrdenia matky sú subjektívne a vykazujú znaky neprímeraných obáv o dieťa. Zdravotné komplikácie maloletého sa pri opätovnom psychologickom vyšetrení nepotvrdili. T. je zdravý, netrpí ani APS syndrómom. Napadnutý rozsudok navrhol otec potvrdiť.

16. Skutočnosti uvádzané vo vyjadrení opatrovníka považuje otec za pravdivé, nestotožnil sa však s vyjadrením Komisára pre deti. Od kedy je maloletý u otca nebol ani raz chorý, prestali sa u neho prejavovať aj ochorenia, na ktoré sa liečil. Maloletý sa s matkou stretáva, prespáva u nej a bez problémov sa vracia do výchovného prostredia otca. Vyjadrenie komisára považuje preto otec za neobjektívne.

17. Matka dáva vyjadreniu komisára v plnom rozsahu za pravdu. V kontexte jeho vyjadrenia si mal. T. napadnutý rozsudok nezaslúžil. Budovanie vzťahu s otcom nemožno začať plačom a stresom. Pri matke má dieťa pocit bezpečia, otec mal do toho priestoru vstupovať postupne. Kolízny opatrovník nič iné ako materiálnu stránku vzťahu nevidí. Animácia voľného času maloletého je určite vhodná, nikdy však nenahradí lásku mamy. Opatrovník nezisťoval ani pomery na strane otca. Pre náročnosť pracovného programu otca sa o mal. T. stará cudzia žena, u ktorej dieťa niekedy aj prespí. Maloletý sa túži vrátiť k matke, cíti sa preto bezmocne. Matka aj naďalej namieta použiteľnosť znaleckého posudku znalkyne N.. C. T., N., na ktorú podala aj sťažnosť na Ministerstve spravodlivosti SR.

18. Podľa vyjadrenia opatrovníka nebol vzťah maloletého k otcovi budovaný nasilu a radikálne. Samotnému odobratiu dieťaťa predchádzali opatrenie v prospech T., no styk s otcom sa nerealizoval ani podľa zmenených súdnych úprav. Súd napokon v dlhodobom spore rodičov na základe rozsiahle vykonaného dokazovania zveril dieťa do osobnej starostlivosti otca. Tvrdenie matky, že šesťročné dieťa potrebuje primárne matku, je neakceptovateľné. Naopak, potrebuje obidvoch rodičov, ktorí sú nenahraditeľní. Odobratie a odovzdanie dieťaťa druhému rodičovi je pritom iba konzekvenciou na správanie rodiča, ktorý neakceptuje právo dieťaťa na rovnoprávny vzťah s obidvomi rodičmi. Pomery na strane otca zisťoval opatrovník dožiadaním Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, pričom jeho zistenia nemá dôvod spochybňovať.

19. Otec nepovažuje tvrdenia matky o skrúšenosti dieťaťa za pravdivé. Maloletý netrpí osamelosťou, od januára 2020 je jeho zdravotný stav dobrý, k predĺženiu rodičovskej dovolenky do 6. rokov veku dieťaťa nedošlo. Svoj pracovný program má otec stanovený tak, aby s mohol venovať mal. T.. Ich vzájomný vzťah je na veľmi dobrej úrovni, obnovilo sa medzi nimi citové puto.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

20. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli

súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné. Podľa názoru odvolacieho súdu, v predmetnej veci bol dostatočne a správne zistený skutočný stav veci a rozhodnutie súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci.

21. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a o výkone svojich rodičovských práv a povinností k mal. T. sa dohodnúť nevedia. Konanie vo veci samej iniciovala matka, navrhujúc zveriť mal. T. do jej osobnej starostlivosti, za súčasného uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého sumou 350,- Eur mesačne k rukám matky a sumou 150,- Eur mesačne na tvorbu úspor maloletému. Po vykonanom dokazovaní však súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril mal. Timona do osobnej starostlivosti otca, za súčasnej úpravy vyživovacej povinnosti matky voči maloletému a úpravy ich vzájomného styku. S rozhodnutím súdu predovšetkým v otázke osobnej starostlivosti matka nesúhlasí, uvádzajúc svoje argumenty v podanom odvolaní.

22. Matka aj Komisár pre deti poukazujú na silnú fixáciu maloletého na osobu matky, pri ktorej nie je možné pristúpiť k radikálnej zmene stabilného výchovného prostredia maloletého. Jeho odňatie matke a odovzdanie otcovi je v rozpore s najlepším záujmom maloletého, učinené bez využitia predchádzajúcich miernejších opatrení. V kontexte tejto odvolacej argumentácie odkazuje odvolací súd na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/196/2020. Odkazovaným rozhodnutím odvolací súd neodkladným opatrením uložil matke povinnosť odovzdať mal. T. do osobnej starostlivosti otca. Konštatoval pritom opakované, bezdôvodné a zámerné bránenie otcovi v styku s maloletým. Matka svojim správaním vážne ohrozuje zdravý fyzický, duševný a sociálny vývin maloletého, ak cielene narúša jeho vzťah k najbližšej osobe v živote dieťaťa, ktorou je jeho vlastný rodič. Vytykané bránenie v styku považuje odvolací súd za zásadnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti rodičov o maloletého T.. V súčasnosti je prirodzené, že maloletý inklinuje k matke, ktorá ho má v osobnej starostlivosti a zverenie otcovi maloletý odmieta. Matka ako preferenčný rodič svoj negatívny postoj voči otcovi ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu nezmenila, je preto nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Súd rešpektuje názor maloletého dieťaťa, tento však koriguje vekom maloletého, ako aj výchovným prostredím, charakteristickým cielenou manipuláciou zo strany matky. Ak odvolací súd sleduje obnovu vzťahov maloletého s otcom, je v súčasnosti potrebné jeho vyňatie z osobnej starostlivosti matky, keďže jej výchova z vyššie uvedených dôvodov vykazuje vážne nedostatky.

23. Výchovné prostredie otca a jeho rodičovské kompetencie skúmala znalkyňa N.. C. T., N... Použiteľnosť jej znaleckého posudku pripustil odvolací súd už v konaní vedenom pod sp. zn. 24CoP/196/2020, pričom nevzhladol dôvodnosť žiadnej z námietok o neobjektívnosti a či neaktuálnosti posudku. Odvolací súd riešil tiež kontroverziu záverov znalkyne s predloženými lekáorskými správami, predovšetkým od K.. T. W., N... Z obsahu spisu bolo zrejmé, že matka odmieta ponechať maloletého v prítomnosti otca bez jej prítomnosti z dôvodu obáv možného sexuálneho zneužívania maloletého otcom. Ustanovení odborníci však vylúčili sexuálnu deviáciu otca a vykonaným vyšetrením ani nezistili sexuálne vzrušenie otca z možných aktivít s mal. dieťaťom. Keďže K.. W., N..., vyšetrenie otca v tomto smere neučinila, závery znalca o neexistencii sexuálneho zneužívania odvolací súd nespochyboval. Za nedostatok správy psychologičky odvolací súd považoval aj tú skutočnosť, že bola spísaná bez prítomnosti otca, odborník sa striktnie pridržiaval vyjadrení matky, ktoré následne neobjektivoval. Psychológ konštatuje potrebu zmeny agresívneho správania sa otca, toto však v konaní nevyšlo najavo.

24. Správa K.. W., N.. každopádne vyvolala u odvolacieho súdu značné znepokojenie z možnej zmeny výchovného prostredia maloletého. Terminológia v odporúčaní odborníka je značne radikálna, lekár sa vyjadruje o možných fatálnych následkoch zverenia maloletého otcovi. Našťastie, empiria vyvrátila správnosť posúdenia zdravotného stavu maloletého zo strany menovaného psychológa. Už v napadnutom rozsudku súd uviedol, že o zverení maloletého do starostlivosti jednému z rodičov rozhodoval za krátke časové obdobie po odovzdaní maloletého do starostlivosti otca (4 dni), pričom nezistil, že by odlúčenie od matky malo negatívny vplyv pre maloletého T.. Naopak, z vyjadrenia otca bolo zistené, že vzťah s maloletým bol nadviazaný, vyvíja sa veľmi pozitívnym smerom.

25. Nad rámec predmetného konania poukazuje odvolací súd na simultánne prebiehajúce konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, vedené na Okresnom súde Košice I sp. zn. 11P/136/2017. V súčasnosti právoplatne skončenom konaní súd rozviedol manželstvo účastníkov

konania a na čas po rozvode mal. T. zveril do osobnej starostlivosti otca. Okresný súd Košice I v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 7CoP/103/2020-740 zo dňa 30.03.2021 dospeli k totožnému záveru, že matka svojim správaním vylučovala otca z výkonu jeho rodičovských práv a povinností, v dôsledku čoho možno dôvodne pochybovať o jej výchovnej spôsobilosti.

26. Podľa zistených skutočností otec v súčasnosti nebráni matke v styku s maloletým, čím sa naplňuje predstava súdu o výchove maloletého zo strany obidvoch rodičov. V nadväznosti na zistenia opatrovníka, na nové výchovné prostredie aj predškolské zariadenie sa maloletý adaptoval dobre. V starostlivosti otca neboli zistené žiadne nedostatky. V kontexte týchto zistení sa nejaví dôvodný návrh matky na zverenie maloletého do striedavej starostlivosti rodičov, už vôbec nie do osobnej starostlivosti matky. Stabilitu v súčasnosti poskytuje maloletému výchovné prostredie otca, s ktorým si nanovo vybudoval citový vzťah a odmietavý postoj nie je viac prítomný. Ak styk s maloletým prebieha, nevidí odvolací súd dôvod pre ďalší zásah do bežného života mal. T.. V konečnom dôsledku, po právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva sa úprava výkonu rodičovských práv a povinností spravuje súdnou úpravou v zmysle rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/136/2017 zo dňa 15.01.2020. Aj v tomto konaní matka predniesla návrh na zverenie mal. T. do striedavej starostlivosti rodičov, súdy oboch inštancií ho však zamietli. S týmto rozhodnutím sa odvolací súd stotožnil a pre účely jeho odôvodnenia odkazuje na rozsudky súdov v konaní o rozvod manželstva.

27. K procesnému postupu súdu odvolací súd uvádza, že sám v minulosti pristúpil k odňatiu maloletého z osobnej starostlivosti matky ako ku kroku ultima ratio, po využití miernejších opatrení slúžiacich na budovanie vzťahu maloletého s otcom. V konaní o uloženie výchovného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Prešov, súd uznesením č. k. 27P/230/2018-44 zo dňa 19.06.2019 uložil rodičom a mal. T. výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov. Zo správy z poradensko-psychologického procesu vyplynulo, že uložené výchovné opatrenie považuje Referát poradensko-psychologických služieb za uzavreté. K náprave situácie v rodine nedošlo, styk otca s maloletým neprebieha. Dôvodom neuskutočnenia dohodnutých termínov stretnutí bol odmietavý postoj maloletého či zdravotné komplikácie matky. Je zrejmé, že otec sa svojich rodičovských práv domáha, prítomnosť matky na styku vníma ako kontraproduktívnu, maloletý sa v prítomnosti matky nedokáže uvoľniť, vždy pohľadom kontroluje či sa matka pozerá a koná tak, ako si to praje.

28. Zo správy o stave konania o výkon rozhodnutia, vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 30Em/3/2018, je zrejmé, že na pojednávaní konanom dňa 11.03.2019 bola účastníkom konania uložená povinnosť zabezpečovať stretnutia otca s maloletým prostredníctvom Občianskeho združenia R. v N.. Zo správy Centra R., občianske združenie vyplýva, že stretnutia otca s mal. T. prebiehali v predmetnom centre v termíne od 11.03.2019 do 11.07.2019, na základe dohody rodičov v čase od 15.30 hod. v trvaní 0,75 - 1 hod.. Dôvodom nerealizácie ďalších osobných stretnutí bol zdravotný stav alebo iné prekážky na strane mal. T. a matky maloletého. Vo vzťahovom rámci k otcovi mal. T. postupne progresuje, ich priamy kontakt je komplikovaný opačným nastavením rodičov voči samotnému styku, matkiným negatívnym prežívaním a nastavením, s následným prenosom na mal. T., ktorý vnútorný konflikt rieši sebazáchovne a prvotne zachovaním si vzťahu s primárnou vzťahovou osobou - matkou. Bolo odporúčané pokračovať v realizácii stretnutí s otcom za asistencie tretej osoby bez prítomnosti matky.

29. Ani pri zmenenej úprave styku a uložení výchovného opatrení sa však styk otca s maloletým nerealizoval. Spoločným dôvodom absencie styku bol pritom okrem iného odmietavý postoj matky voči osobe otca a možnosti rešpektovaniu jeho práva styku s maloletým. Pri pretrvávajúcom zverení maloletého T. do osobnej starostlivosti matky sa nepodarilo obnoviť vzťah maloletého s otcom, preto odvolací súd zvolil krajné riešenie situácie, ktoré sa napriek obavám zo strany matky aj odborníkov, ukázalo ako správne riešenie, upriamené na ochranu najlepšieho záujmu. Nebolo už ďalej možné prehliadať, že matka aktívne vytvára prekážky pre styk maloletého s otcom a rúca tak ich vzájomný vzťah, aj keď otec má v živote dieťaťa nezastupiteľné miesto.

30. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku o úprave osobnej starostlivosti rodičov o mal. dieťa teda odvolací súd záverom zhŕňa, že súd prvej inštancie vecne správne rozhodol o zverení mal. T. do osobnej starostlivosti otca. Predmetné rozhodnutie nadviazalo na faktický stav, ktorý bol privodený už skorším nariadením neodkladného opatrenia a zohľadnilo pozitívne skúsenosti z radikálnej, no nevyhnutnej zmeny výchovného prostredia maloletého. Totožne rozhodol napokon aj Okresný súd Košice I v konaní o

rozvod manželstva, pričom táto rozvodová úprava výkonu rodičovských práv a povinností je v súčasnosti účinná.

31. Ťažisko matka zamerala v odvolaní svoju pozornosť na dosiahnutie zmeny osobnej starostlivosti, argumentom a maiori ad minus však možno odvolanie vziať aj na úpravu jej s maloletým. aj v tomto rozsahu však považuje odvolací súd napadnutý rozsudok za vecne správny. Matka má v súčasnosti vytvorený dostatočný časový priestor pre trávenie času s maloletým, osobitne upravený v párnom a nepárnom kalendárnom týždni. Okrem rozsahu styk aj jeho frekvencia zabezpečuje pravidelnosť stretávania maloletého s matkou, v dôsledku čoho niet dôvodu do takto upraveného styku zasahovať. Rovnako ako v prípade osobnej starostlivosti aj v kontexte styku odvolací súd uvádza, že úprava výkonu rodičovských práv a povinností sa nateraz už spravuje rozsudkom Okresnom súde Košice I sp. zn. 11P/136/2017.

32. Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti matka tiež žiadnym spôsobom neargumentovala. Každopádne, súdom prvej inštancie určené je priamoúmerné matkiným možnostiam, schopnostiam a príjmovým pomerom. Naopak, vzhľadom na vek dieťaťa a jeho odôvodnené potreby sa výživné v sume 70,- eur mesačne môže zdať nízke, súd prvej inštancie však dodal, že otec vo svojej funkcii má dostatočný príjem na to, aby v prevyšujúcom rozsahu znášal náklady na uspokojenie odôvodnených potrieb dieťaťa. Naposledy, aj v nadväznosti na výživné poukazuje odvolací súd na právoplatný a vykonateľný rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/136/2017, ktorý do budúca upravuje výkon rodičovských práv a povinností, vrátane vyživovacej povinnosti matky.

33. Za daného stavu odvolací súd v súhrne potvrdil rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).